

Valószínűleg Bozsárék továbbra sem engedtek, és a két megyének több levelet kellett váltania ez ügyben. 1833. március 18-án, majd 1833. december 9-én kérte Bereg, hogy a lányrablással vádolt Ondi Istvánt hallgassák meg. 1833. március 27-én Somogyi István zempléni szolgabíró kivizsgálta az ügyet, s az ő jelentését elfogadva, a megye nem volt hajlandó ezzel tovább foglalkozni. A szolgabíró megállapította, hogy Ondi István feleségül akarja venni Bozsár Zsuzsannát, a háromszori kihirdetés alóli feloldozást 1833. március 5-én meg is kapta, de csak ő. A leány részéről, törvényes akadályok miatt nem jöhet létre a házasság: hiányzik a szülői beleegyezés és a feloldozó levél, enélkül pedig hitet feladni nem lehet. Kéri a szolgabíró még a szülőket, hogy gyermekükkel szemben legyenek jó apák és anyák, mert azt „semmiféle szolgabíró nem strázsálhatja, mert azt nem hiszem, hogy az ellopással vádolt fél azt mindig madzagon tartaná, ha a leány szabadulni akarna.”

Bozsár Zsuzsanna és Ondi István további sorsa ismeretlen, az iratokban nyomuk veszett. Én remélem, hogy a szülők megenyhültek és így nem születtek törvénytelen gyermekeik, ami akkor szigorú megítélés alá esett.

Pók Judit

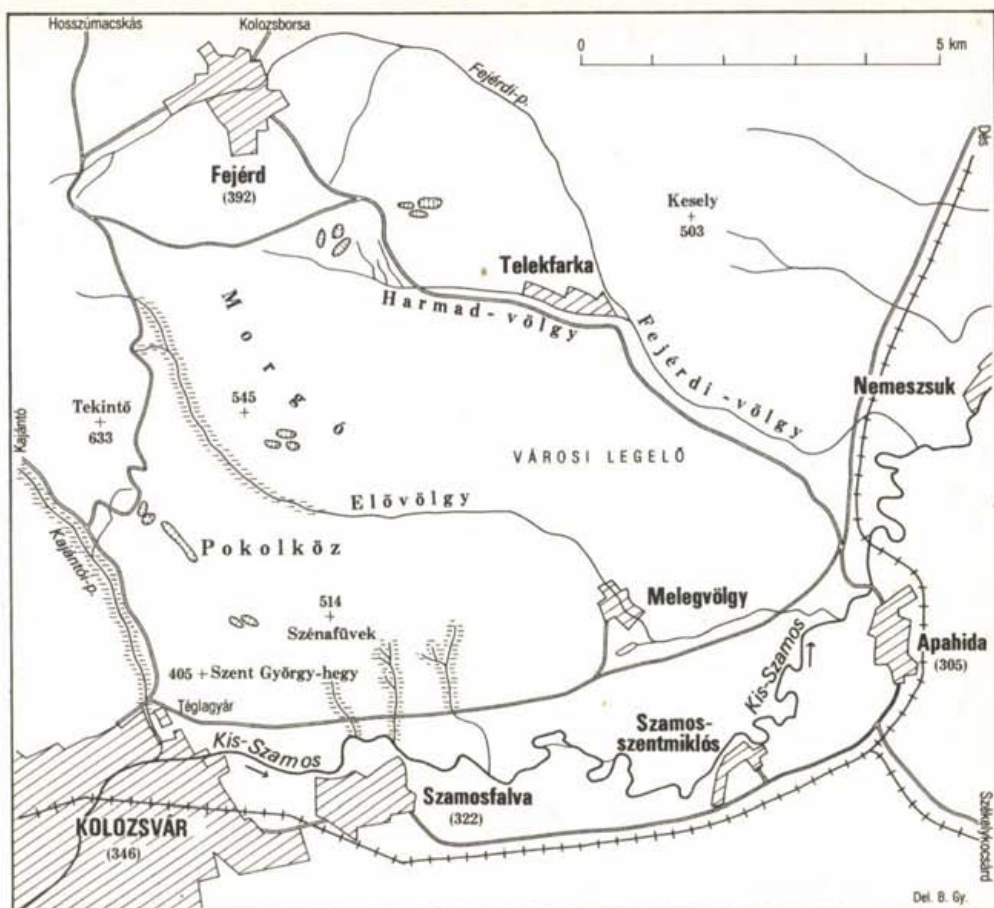
A kolozsvári Szénafüvek suvadásos területe

Látványos és helyenként valósággal vadregényes kis tájrészlet a Kolozsvártól észak-észak-keletre elterülő *Szénafüvek* suvadásos tája, ahol három helyen is megtaláljuk a hepehupákkal tarkított lejtőoldalakat. Két helyről is könnyen elérhető a terület. Gépkocsival a Kajántói útról a Fejérd felé, jobbra elterülő út szerpentinjén hajthatunk fel a Tekintő-nyeregig, onnan pedig tovább gyalog megyünk. Gyalogszerrel a kajántói téglagyár agyagbányája felett emelkedő földúton a Pokolköz-Szénafüvek gerincére érünk a Szentgyörgy-hegynek nevezett domboldalon át.

Innen tiszta időben északra tekintve jól lehet látni azt a helyet, ahol a kisebb-nagyobb villás, fecskefarok alakú gipszjegőcöktől, a sókicsapódásoktól és dacittufaforgácsoktól fehér színben pompázik helyenként a nagy szakadásfal. Régi sebhely ez a Morgó dombvonulat oldalán. Nem tud begyógyulni, mert a szakadás meredek, s minden nagyobb átázás, kifagyás után újabb sárga agyagos homoktömegek omlanak, szakadnak le róla. A földbogyás, „koporsós” lejtő agyagos kupacait nem tudja teljesen betakarni a természetes növényzet, mert a formák oldalai meredek, szakadatlanul omladoznak. Méreteiben és formagazdagságában változatos ez a laikusnak talán egyhangúnak tűnő táj. A természetkedvelőnek, természetbúvárnak azonban sok újdonságot, meglepetést rejteget a hely, akárcsak a Morgó-domb keleti oldalán, a Harmadvölgy fejében levő, formákban gazdagon tarkított hepehupás kis táj. „Hepe-hupa”? Olyan tájak jellemzője ahol kisebb halmok, dombok szétszórtan vagy felsorakozva emelkednek a széles, mozgalmas felszínű lejtőkön, közöttük pedig mélyebb, pangóvízes vagy mocsaras, tavas térségek húzódnak. A szakirodalomban a népies *hepe* a mélyedést, a *hupa* pedig a kiemelkedést jelenti. A mélyedésekben csapadékosabb időben meggyűl a víz, ezek a *hepe-tavak*, a hupák pedig dombtetők, valamint a lejtőoldalakon emelkedő földbogyók, cipő- vagy kenyérhegyek, kupacok, vagy az éppen itt típusjelző *suvadáskoporsó* alakú halmok.

Az Elővölgy (Valea Caldă) baloldali lejtőjén van ez a vándorhalmos kis táj, ahol a tanyákból összefüggő kis falu alakult ki a nagy suvadásrendszer alatt. Hasonló tanyavilágból nőtt fel a szomszédos Harmadvölgy forrásvidékén levő hepehupáktól kezdve a Fejérdi-patakig Telekfarka falucska.

Az újabbban gyümölcsössel elkerített hosszú, mozgalmas, szakadékos terület a *Pokolköz*, a Kajántó-patak és Elővölgy közötti vízvázalstó délnyugati peremén. Ez egy hatalmas, sebeiből itt-ott kigyógyult, máshol új sebhelyektől harapdált hosszú földhasadék. Valószínű, hogy ez a meredek, omladékos-szakadékos, agyagos, suvadásos tájrészlet ihlette annak idején a névadót is. A hasadék alján kis, néha vízzel töltött tőfenekek sorakoznak. A legelső tő vizén nemrég még vadkacsák úszkáltak, s nyár végén kenderáztató is volt a partján, de már lecsapolták. A Pokolközben, akárcsak a másik két suvadásos területen, itt-ott kőgombócok hemperegnek. Olyanok ezek, mint a Feleki-tetőn levők, de nem onnan származtak, nem onnan görgették ide át a luciferfiókák a Pokolközbe. Valamikor régen ez a hely is ugyanolyan



kőgombócos rétegekkel volt takarva, mint a Kolozsvártól délre húzódó Feleki-vonulat, csakhogy innen ezt a rétegsort már letarolta az erózió.

Maga az egész Szénafüvek vidéke, ahogy azt a neve is elárulja, kopár. A régi hírnévnek örvendő kolozsvári Szénafüvekből csak itt-ott maradt némi terület, ahol valóban kaszálók, szénát termő füves területek vannak. Felszántották a Szénafüvek nagy részét, de maradt még itt-ott a régi igazi tájból, ahol nyár elején, kedvező időjárás feltételek mellett kivirágzik a sok tarka mezei virág, a *tavaszi hérics* (*Adonis Transylvanica*), a *bókoló zsálya* (*Salvia nutans*), az *ukrán macskamenta* (*Nepeta ucranica*), az *Imola* (*Centaurea trimervia*), a *törpe mandula* (*Amigdalus nana*), a *törpe nőszirm* (*Iris humilis*) és magasra nőtt *árványhaját* lenget az enye szélfuvallat a dombtetőkön! Ebből öt faj is található itt.

Az elővölgyi suvadásos területet *védett terület*-nek nyilvánította a tájvédelmi bizottság. Ez azt jelenti, hogy itt *gazdálkodni tilos!* Ennek ellenére egész nyáron át folyik a legeltetés, aminek következtében a növényzet silány, fák nem nőnek, a tavak és mocsarak gyorsan töltődnek fel, az augusztusi tűző napon idetévedt turista sivár, agyagsivatagos kistájat talál. De még így is szép. Ha nem is vadregényes, mégis festői táj ez a nem igazi mezőségi, de mégis sok mezőségi vonásról tanúskodó hepehupás világ.

Dr. Tövissi József